

אנטי-דמוקרטים מובהקים, לא התרגשו כלל מהשימוש באמצעים אנטי-דמוקרטיים אלה. כשנכנסו עורכי-הדין לשטח בית-המשפט, ביקשו השוטרים הצבאיים לערוך חיפוש בתיקיהם. עורכי-הדין סירבו. כן סירבו לע" נוד את התג המיחד — צלב כחול-ירוק — שהוכן לויהוי האנשים שקיבלו רשיון לנוע בשטח המגודר. (הפליט את "הנאשמים: ממשלה הגדולת הזרים, נאה לה שתעונדו סמל של צלב")

לא במחיר מליונים. בתוך אולם בית-הדין התנגשה המחתרת המזורה עם המשפט המזור. התוצאה היתה מתוחה מלעיל, שיכול היה לזעזע כל אזרח החרד לגורל המדינה. סיכסם דאנה שמיט, איש הניו-יורק טיימס גבה-הקומה ואדום-הפנים: "הנוק שנגרם היום למדינתכם לא יתוקן במחיר מליונים!" כשסירב אב בית-הדין להרשות לנאשמים העיקריים לצאת יחד עם סניגוריהם, פרץ השיר הראשון: "כעמוד שבתוך לגשר... הנאשמים הצעירים, שהכירו בסמכות בית- המשפט אחרי שנשברו והודו בחקירה, נראו אומללים למדי על שלא יכלו להצטרף לשי- רה. אולם גם לזמרים עצמם היו קשיים. כשפתחו אנשי אצ"ל בעלי באריות נופגס, נפגש קרא איש לחי"י: "אוי, זה שיר אצ"ל-ניקי". התוצאה: אותם חמשה-ששה שירים מוסכמים חזרו מדי פעם.

זה הפור שלי. לו הורה אב בית- הדין להוציא מיד את השרים, היה לפחות כבוד בית-הדין ויצל. אולם קצין חיל-הים במדים הלבנים המבריקים, שניצח על הגיהול הטכני, המתין באותו יום חמישי לשוא. השופטים והקטיגוריים הסתכלו בשרים כאילו היו אובדני-עצות. נתנה להם לשרי הצאי- שעות תמימים, הסתפקו בהמלטת משפט אחד או שניים בין שיר לשיר. רם רון, הקצין הקרבי הצעיר שהפך שופט שלישי, ליווה באצבעו את קצב השירה, נראה כאילו היה גם הוא מחליף ברצון את המשפט במזמור.

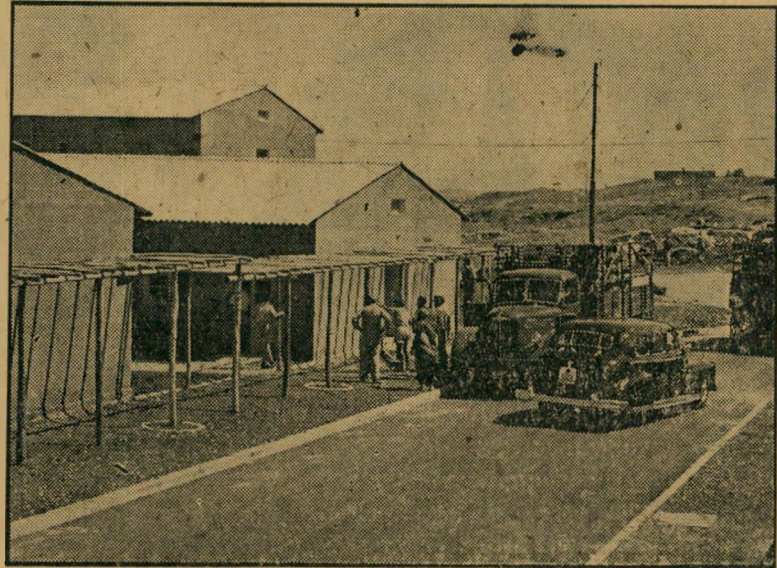
רצינות האירוע התנונה יותר ויותר. ה- עיתונאים, שלא היה להם מה לרשום, תחרו ביניהם בבדיחות ציניות. התלונן נתן דובניץ, איש הארץ: "הסניגוריה לא הכינה את השירים כראוי!" הציע אחר: "צריכים להביא את אדים דה-פיליפס כעדה עיקרית!" ניחש שלישי: "עוד מעט ישירו זה הסוד שלי." כשהתנדנד חיים כהן, מועצמם, על כס אר, הוזר סופר רוטרס: "אם שבור את הכסא, יכניסוהו לקלבוש". הוא כרע חייל ו- אנשי המחותר-לשעבר בקרב העיתונאים, ביניהם נציגת סולס, סיפרו בינתיים על רש- מיהם ממשפטים דומים בימי האנגלים. סיפרה גאולה כהן, קריינית לחי"י המפורסמת: "השופט האנגלי היה מזומם אתנו, מחייך ומצחה בידדות על שוטרו סלק אותנו מאולם בית-המשפט..."

קבוצת אנשים המכנה... אולם המעמד המגויס לא היה מצחיק. הוא לא הפך מרהיב-לב יותר כסולקו הנאשמים העיקריים למחרת היום, הוסיפו לשרי את שירי יאיר בהזר הסמוך.

* מאחר שהוא בוגר בית-הספר הגבוה לכלכלה ומשפט בתל-אביב.
** בזרנון הצבאי — בית-הסוהר. מקור המלה בתורכית.

זו הפעם הראשונה מאז קום מדינת-יש" ראל בוצע אקט מהפכני על ספסל של בית- משפט, הודיעו צעירים עבריים שאינם מכי- רים לא בבית-המשפט הישראלי ולא במד- שלת ישראל ("קבוצת אנשים המכנה את עצמה ממשלת ישראל..."). אמנם, אקט מהפ- כני זה לא נבע מהשקפת-עולם מהפכנית. אולם התקדים נוצר — תקדים הרה-סכנות שאי-אפשר למחוק מהכרת רבבות צעירים. יחד עמו נוצר תקדים שני, מסוכן עוד יותר. רבים תהו דקא בציבור אנשי החוק מדוע היה בכלל צורך בהפעלת הפקודה למניעת-הטרור ובהקמת בית-דין צבאי. אחרי שנשברו הנאשמים העיקריים, בצורה זו היו נוצרות די עדויות כדי להעמיד את הנאש- מים לפני בית-דין אזרחי.

החוק בקריה. מלשכתו של שר החוץ נשלחו הזמנות וחופות לעורכי העיתונים ומשרדו של המנהל הכללי, ד"ר ולטר איתן, יצאו רצים, כשבידיהם חזר לציריות הזרות. ה- הזר הודיע כי בהתאם להחלטות הממשלה מלפני שלוש שנים על העברת משרד החוץ לירושלים, במסגרת העברת יתר משרדי הממשלה, הושלמו ההכנות הטכניות ולכן יימצא משרד החוץ, החל מיום השני, ביר- שלים. כן נמסרה לציריות רשימת מספרי הטלפון החדשים של המשרד ועובדיו. עוד בביקורו של ג'ון פוסטר דאלס הוזהר שרת שלא לעשות צעד זה, כל עוד לא יקבל האו"ם החלטה סופית בעניין מעמדה של ירושלים. למשרד החוץ הישראלי היה ברור כי העברת המשרד לירושלים, הפעלה לחץ

ביתני משרד החוץ בקריה, ירושלים. בירה, או לא בירה?

על הנציגים הזרים עלות לירושלים לסיור ענייניהם, תשמש הכרה מעשית במצב ה- קיים, וסתימת הגולל על בעייה נושגה זו.

כשתהיה השעה כשרה. לפני יותר מחודש ימים הוקמה לשכה מיוחדת במשרד החוץ לטיפול בהעברת המשרד. בראש הלש- כה הועמד יהושע (שוקה) תדמור, לשעבר מזכיר שני בצירות ישראל בלונדון. אנשי הלשכה לא קיבלו כל הוראות על תאריך ההעברה המדוייקת. ההוראה היתה כללית ביותר: "המשרד יועבר כשתהיה השעה כשרה לכך".

באמצע השבוע שעבר נתקבל במשרד ה- חוץ מברק משגרירות ישראל בואשינגטון. המברק קבע כי דעת הקהל ומשרדי החוץ עסוקים עתה בעניינים חשובים הרבה יותר מבעיות ישראל ויהיה זה הזמן הנכון לביצוע העברת משרד החוץ. שרת התיעץ עם ב- גי, לא רצה לעשות את הדבר על אחריותו. בי. גי. פקד להוציא את ההעברה אל הפועל במהירות ובסודיות כדי שלא תספקנה לה- גיע תגובות מחייבות מבירות העולם. 150 פקדי המשרד נתנו 24 שעות ל- העביר את אלפי התיקים והמסמכים ואת חדר האלחוט מן הקריה בתל-אביב לשטח הקריה החדש בדורס-מערב ירושלים. 40 מכוניות משא של שלב נעמסו רהיטים רבים וחפצי משרד כשעליהם שומרים מוזיינים בסטנים. ב-10.45 בבוקר הגיעה שיירת המ- כוניות הראשונה לירושלים, שם נתקבלה ע"י שמר מוזיין וכחובת "ברוכים הבאים".

הבעייה היתה אחרת. אותה שעה נערכו כבר התיעוציות בלשכתו הזמנית של שר החוץ בירושלים, בבניין משרד ראש הממשלה. דובר משרד החוץ האמריקאי הגיב במלים ברורות: "...ארצות-הברית התנגדה לביצוע ההעברה". בריטניה הגיבה בדרך שק- טה יותר אך הודיעה כי השגרירות לא תוע- בר לירושלים. הצירות היחידה שמשרדיה כבר שוכנו ממילא בירושלים, היתה הצירות ההולנדית. פקיד משרד החוץ ציפו כי בקרוב יעברו גם נציגות ארצות מרת-אירופה. אך הבעיה היתה אחרת. לא עצם מקום מושבן של הנציגות, כי אם נכונות הני- ציגים לעלות לירושלים לפנישותיהם עם השר ועוזריו. עד כה היה אפילו הנשיא יורד לקריית תל-אביב כדי לקבל את כתבי ההאמנה של נציגים זרים. רק בשני מקרים

מה היה הגימיק נגד זה? לפחות פורד-דין אחד השמיץ סברה מסו- כנת מאד: הממשלה הקימה את בית-הדין הצבאי במקרה זה כדי להרגיל את הקהל לעצם התופעה. בידעה כי דעת-הקהל מאוחדת נגד מחתרת-לא-מטרה זו, וכי לא אמין ולא משמאל יקומו להגן עליה, מצאה שזו שעת-הכשר ליצור עובדה שלא תעורר את חמת הציבור. אולם משנוצר התקדים, אפשר יהיה להשתמש בו גם נגד אויבים פוליטיים אמיתיים.

מדיניות

דיפלומטיה מתגלגלת

הטכניקה המפורסמת של דוד בן-גוריון בימי מלחמת-העצמאות — מתן מכה פתאום מית בניגוד להחלטת או"ם, שעה שהעולם היה עסוק במשהו אחר, שיבה לתלם אחרי כמה ימים, כשהעובדה הושלמה (או לא הושלמה), הופעלה שוב בשבוע האחרון. ביום הששי, בשעות הבוקר נראו סימניה של פעולה קודחתנית בחוליות המצללות של גרמני שרונה לשעבר, בהן שכן משרד

נתקבלו נציגים לשיחות דיפלומטיות ביר- שלים, וגם אלה נפגשו עם ראש הממשלה, שעם ישיבתו בירושלים כבר השלימו זממן. אמנם הושארה בקריה לשכת קשר ברא- שותו של ד"ר יוסף לוטן, סגן ראש הסכס, אך לשכה זו נועדה לספל אך ורק בעניינים שגרתיים. מחלקת החקר שנשארה אף היא בקריה אין לה כל מגע עם נציגויות זרות. אם נציגי המעצמות הגדולות יסרכו להדבר עם שרת בירושלים, הרי לא היה כל טעם להעביר את משרד החוץ, והצעד שהיה פו- ליטי ברובו, הפך טכני, בעיקרו.

כשהצביע פקיד משרד החוץ על חשיבות ההעברה, לו רק מסיבת הידוק הקשר עם יתר משרדי הממשלה, הפרץ פקיד אחר דעה זו: "לא הוצאנו כ-30 אלף ל"י להתקנת הביתנים בירושלים לנוחיות המגע... נוסף על כך, המשרדים שמשרד-החוץ קשור אתם בעיקר, שוכנים ממילא בתל-אביב... הכוונה היתה למשרד הבטחון ולשלטונות צה"ל. העובדה הודאית היחידה: פקיד משרד החוץ הצטרפו עתה למעמד שחוסל כבר לגבי אלפי פקידים ממשלה אחרים, מעמד הירושלמים בימות החו"ל, ההופכים תל- אביבים בשבתות.

ממשלה

הפתרון: חופה

בשנים האחרונות נתגלה כי המצפון הדתי יכול להיות דבר גמיש מאד, ביחוד כשהוא שוכן בקרב צעירה ומשמש לשיחרור מהצבא. אין כל ספק שהשתמשו בתקנה זו מאות בנות דתיות באמת, שהוריהן ראו בגיוס לצבא מעשה תועבה גרוע ממח. אולם עלה עליהן מספר הדתיות-לשעת-הכשר, שמיזגו גרביניילון, טיולי-שבת בקרייזלר ואדיקות מופתית לסינוסה שלמה אחת.

השבוע ירדה זרוע הממשלה על סינוסה זו. לפי תקנה חדשה תצטרכנה גם הבנות הדתיות לשרת, אלא שנקבע להן שרות ללא-מידם, במשקים דתיים ובמוסדות חינויים. תנאי השרות יהיו דומים לתנאי הצבא, אולם בנות דתיות-לפיה-הצורך רבות עלולות להגיע לכלל מסקנה ששרות בהכרה עלוזה במשרד צבאי עדיף על שרות במשק טירת-צבי.

אחת התוצאות המתקבלות על הדעת: עליה גדולה של המניות בשוק הנשואין. הרבנים, שלא יוכלו עוד לשחרר בנות מגיוס בתפקידם כמאמחים לעניני מצוות, יוכלו עדיין להשיג אותה מטרה מתחת לחופה.

המשק

במקום חזיר, אווז

נעגוע מחריש-אזניים מקדם את פני הנוסע בכביש החדש סמוך לנתניה. בנקודה זו נוסדה חוות-גיסון לגידול ולפיסום אווזים, המקווה להקל על המחסור החריף בכשר ולפתח ענף-יצוא חדש — כבד-אווזים.

שעה שהמחלוקת סביב גידול החזירים הגיעה לשיאה, הוגשה למשרד החקלאות ול- משרד המסחר והתעשייה הצעה מקורית: בשיירי האוכל, שלנזולם טענו מגדלי החי- זורים, אפשר לגדל בארץ מליוני אווזים. הבשר ישמש לחלוקה לאוכלוסיה ואילו את הכבד, המשומר בקופסות, מעדן מפורסם בטיבו, אפשר ליצא לצרפת, הצורכת כמויות גדולות של מאכל זה, במחירים טובים.

גידול האווזים לא היה משתלם בישראל עד כה, בעיקר משום שהאווזות המקומיות היו מטילות מספר ביצים מצומצם (עשר עד שלושים) והרבייה לא היתה רבה. עתה הבואו ארצה אווזות מגזע מיוחד, המטילות עד 100 ביצים בשנה.

הממשלה טרם נתנה תשובתה להצעה, הנסיונות בחוה החקלאית ליד נתניה יכריעו בדבר. אולם התשובה ניתנה כבר בעקשין על-ידי משרד החוץ. בחוה המסחרי החדש, שנחתם לאחרונה עם צרפת, ברשימת הסו- רות הישראליות המיועדות ליצוא, נכלל גם כבד-אווז.

הפגנות

קרב מילולי בעיקרו

מה שדומה היה במשך קרוב לשנה להפוגה בין מאה-שערים הירושלמית לבין נוסעי למעשני שבת ביתר חלקי הבירה, בא לקץ פתאומי וקולני השבת. פינת הרחובות גאר- (המשך בעמוד 10)

* עליידי פיסום במכונות המיועדות לכך וכליאת האווזים בכלובים צרים, המונעים תנועה, אפשר לפתח את כבד-האווז, בדרך מלאכותית, עד כדי רבע ממשקלו הכללי.

